

Motion till riksdagen 2025/26:3461

av **Larry Söder (KD)**

Ett nationellt stöd för unga elitidrottare inom individuella idrotter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa fler utbildningar till nationella riks-idrotts-gymnasier och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram ett nationellt regelverk för skolor så att barn och ungdomar som elitsatsar ges rätt till flexibel skolgång, distansstöd och förståelse för sitt tävlingsschema och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla en statlig samverkansmodell med näringsliv och träningscenter för långsiktig och transparent fördelning av resurser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige betraktas ofta som en ledande idrottsnation. Men inom många individuella sporter – exempelvis tennis, simning, friidrott, gymnastik och konståkning – saknas det strukturer som krävs för att unga idrottare ska kunna utvecklas hela vägen till internationell nivå. Särskilt tydligt blir detta under junioråren, mellan 13 och 21 års

ålder, då stödet för elitsatsning från både stat och förbund är begränsat eller helt obefintligt.

Regeringen har gett Centrum för idrottsforskning (CIF) i uppdrag att analysera idrottsrörelsens villkor och förutsättningar att bedriva en konkurrenskraftig och hållbar elitidrottsverksamhet. Detta är viktigt. Regeringen har också gett i uppdrag att utreda frågan om skattelättnad för sponsring, vilket kan bidra till att elit- och landslag ska kunna nå idrottsliga framgångar.

Att elitsatsa i en individuell idrott kräver omfattande resurser: specialiserad träning, fysträning, tävlingsresor, återhämtning och expertstöd. Inte minst krävs skolflexibilitet. I Sverige förväntas familjer själva axla hela detta ansvar. För många innebär det en ekonomisk belastning på flera hundra tusen kronor per år – utan vare sig förbundsstöd eller nationell struktur.

Träningscenter som Good to Great och RQT erbjuder professionella miljöer och näringslivet visar vilja att bidra. Men för att dessa insatser ska få genomslag krävs en stabil grundstruktur från det offentliga.

Även skolans roll är avgörande. I dag finns det två olika möjligheter för elever som vill kombinera studier med elitidrott på gymnasiet: riksidrottsgymnasium (RIG) och nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU) (lokal/regional antagning).

Riksidrottsförbundet följer upp och utvärderar kvaliteten på RIG, men har inget uppdrag avseende NIU. I dag saknas nationella riktlinjer för hur skolor ska stötta unga elitidrottare. Möjligheten till ledighet, anpassade scheman eller distansundervisning varierar stort mellan kommuner och skolledningar. Detta skapar ojämlika förutsättningar och leder till att unga idrottare tvingas välja mellan sin idrottssatsning och sin utbildning.

Andra länder visar att det går att kombinera elitidrott och utbildning på ett systematiskt sätt.

Frankrike har etablerade sportinternat där utbildning och träning samordnas.

Italien kombinerar skolflexibilitet med regionala elitidrottsprogram.

Storbritannien arbetar genom nationella idrottsakademier i samarbete med skolor och förbund.

Resultatet syns i prestationerna. Dessa länder producerar kontinuerligt elitidrottare.

Enligt en rapport från CIF, Centrum för idrottsforskning, 2024 är många

landslagsprogram och utvecklingsmiljöer i Sverige underfinansierade, och Sverige riskerar att halka efter på vägen till världstoppen, i jämförelse med andra jämförbara länder som Norge, Finland, Schweiz och Nederländerna.

Det är dags att Sverige erkänner att unga elitidrottare inte kan bära hela sin utveckling på egna axlar. Ett fungerande stöd måste byggas in i strukturerna – inte enbart förlitas på eldsjälarna, privata pengar och ideella krafter. Med fler utbildningar till nationella riks-idrotts-gymnasier, ett nationellt regelverk för skolflexibilitet och en samverkansmodell där staten, näringslivet och träningscentra arbetar tillsammans, kan vi skapa långsiktiga förutsättningar för våra unga talanger.

Larry Söder (KD)